

Taalbeleidsplan

De Nieuwste School

Verwondering brengt je verder!
De Nieuwste School
mavo - havo - vwo

Sint Josephstraat 106
5017 GK Tilburg

013- 581 2066
info@denieuwsteschool.nl

Inhoudsopgave

1.	AANLEIDING	2
2.	MISSIE/VISIE EN LEERLINGPOPULATIE	2
3.	VISIE OP TAALBELEID.....	4
4.	KADERS VAN DE OVERHEID.....	5
5.	GOED TAALONDERWIJS EN LEERLINGVOLGSYSTEEM.....	7
	Verantwoordelijken	8
	Algemeen profiel.....	8
	Kerdoelen en het lesprogramma	8
	Opbouw van de lessen geletterdheid	9
	Toetsing.....	9
	Resultaten	10
	Maatwerk en (extra) ondersteuning.....	15
	Examenprofiel	16
	Eindtermen en het lesprogramma.....	16
	Opbouw van de lessen.....	16
	Toetsing.....	17
	Resultaten	18
	Maatwerk en (extra) ondersteuning.....	20
6.	CONCLUSIE TAALONDERWIJS EN LEERLINGVOLGSYSTEEM.....	21
7.	REFLECTIE OP OPBRENGSTEN	22
8.	DOELSTELLINGEN VOOR DE KOMENDE SCHOOLJAREN.....	22
9.	MONITORING EN EVALUATIE.....	25

1. AANLEIDING

De Nieuwste School wil in lijn met het masterplan basisvaardigheden¹ een beleidsplan opstellen met betrekking tot deze basisvaardigheden. In deze beleidsnotitie wordt ingegaan op de basisvaardigheid taal. Allereerst wordt de visie op taalonderwijs gepresenteerd. In ons taalbeleid staan drie uitgangspunten centraal:

1. We verzorgen goed taalonderwijs en volgen leerlingen systematisch;
2. We zien iedere docent als taaldocent;
3. We benadrukken het belang van (bevorderen van) leesplezier.

In een externe analyse worden landelijke richtlijnen en streefniveaus beschreven. In een interne analyse worden door het leergebied gemaakte keuzes (leerlijnen, opbouw van de les, toetsing, maatwerk en extra ondersteuning) en de resultaten hiervan gepresenteerd. Deze resultaten worden vervolgens in verband gebracht met landelijke richtlijnen en streefniveaus. Daarop wordt vervolgens gereflecteerd. Op basis van deze reflectie zijn nieuwe doelstelling geformuleerd en beschreven. Tot slot wordt gepresenteerd op welke wijze opbrengsten gemonitord worden.

2. MISSIE/VISIE EN LEERLINGPOPULATIE

De Nieuwste School ziet het als haar missie om de leerling te vormen tot een “**veelzijdig ontwikkeld persoon**”². Een veelzijdig ontwikkeld persoon heeft kennis, bezit vaardigheden, heeft inzicht in zichzelf, wie hij is, in zijn drijfveren, heeft voeling met zijn levensdoelen, en handelt hiernaar.

Een veelzijdig ontwikkeld persoon handelt vanuit de **kernwaarden** innovatie, openheid en verantwoordelijkheid.

- **Innovatie**
Van verwondering word je nieuwsgierig en daardoor wil je op zoek naar kennis. Door die te delen met anderen ontstaat nieuwe kennis waar mogelijkheden uit voortkomen. Dat noemen we innovatie: je voegt iets toe aan dat wat we nog niet wisten.
- **Openheid**
Je kunt pas leren als je eerlijk en zonder (voor)oordeel naar jezelf en je omgeving kijkt. Je laat jezelf zien en je staat open voor meningen, kennis en kwaliteiten van anderen. Openheid is de basis voor medemenselijkheid, oprechtheid en sociaal gedrag.
- **Verantwoordelijkheid**
Dit vraag om actieve verantwoordelijkheid; elkaar aanspreken, de ander verder willen helpen, uitleggen hoe en waarom je de dingen doet zoals jij ze doet en hoe je daarmee bijdraagt aan “een betere wereld”. Daarvoor moet je kunnen nadenken over wie jij bent, welke bijdrage je levert aan de samenleving en je moet je kunnen inleven in het gedrag en denken van anderen.

¹ Kamerbrief masterplan basisvaardigheden. (2022). In *Rijksoverheid*. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-87e80b67638eac706986d2467ba0dbc854000ea7/1/pdf/kamerbrief-masterplan-basisvaardigheden.pdf>

² Het begrip “veelzijdig ontwikkeld persoon” verwoorden we ook wel met de begrippen kennen, kunnen, willen, worden, zijn. (zie bijlage 1)

De visie van DNS

Goed onderwijs draait om ontwikkeling:

- **Ontwikkelen van kennis vanuit verwondering.** In goed onderwijs staat het leren van de leerling centraal. Het leren is optimaal als de leerling begrijpt *wat* hij moet leren en *waarom* hij dat moet leren. Verwondering is daarbij het uitgangspunt. Door de leerling nieuwsgierig te maken wordt deze gemotiveerd om vragen te stellen, op zoek te gaan naar antwoorden en - op die manier - nieuwe kennis op te doen.
- **Ontwikkelen als mens** Bij goed onderwijs is het belangrijk dat de leerling zichzelf goed leert kennen en leert nadenken over wie hij is, hoe hij zich verhoudt tot anderen en over wie of wat hij wil worden.
- **Ontwikkelen van eigenaarschap** Vanuit het vertrouwen in de leerling, wordt deze uitgedaagd om steeds meer om zelf keuzes te maken over *wat* en *hoe* te leren. De leerling leert hoe zelf de eigen leren te regisseren en hoe verantwoordelijkheid te nemen voor eigen keuzes. Dat noemen we eigenaarschap.
- **Ontwikkelen in een leergemeenschap** In goed onderwijs leren leerlingen en leraren met en van elkaar. Ontwikkelen niet alleen, maar samen met anderen. Door kennis in te brengen en met elkaar te delen, ontwikkelt de leerling nieuwe kennis en ontstaan nieuwe ideeën. De leerling wordt aangemoedigd aan om hierin ondernemend te zijn en met goede, verrassende, vernieuwende of (te) gekke ideeën te komen.

DNS als leergemeenschap

DNS definieert zichzelf als een leergemeenschap. In het schoolplan staat hierover:

*“In een leergemeenschap volbrengt elke betrokkene zijn eigen ontwikkelproces én werkt deze daarbij regelmatig samen met anderen. De leergemeenschap ontstaat doordat **verbindingen gemaakt** worden. (...) Leren op DNS betekent dat leerlingen en leraren **van, met en aan elkaar** leren. Door kennis in te brengen en met elkaar te delen, elkaar feedback te geven, ontwikkelt de leerling nieuwe kennis en ontstaan nieuwe ideeën. In samenwerking ontstaat kennis en door deze te delen met anderen ontstaat innovatie: nieuwe kennis die ons verder helpt in het oplossen van ingewikkelde problemen.”³*

Daarmee wordt er binnen de leergemeenschap per definitie dus uitgegaan van de kracht van verschil. Dit maakt ook de ambitie om als school aan te sluiten op de ontwikkelbehoefte van alle leerlingen.

De leerlingenpopulatie brengt De Nieuwste School (via Magister) als volgt in beeld:

		aantal	procentueel
Woonsituatie	eenoudergezin	69	8,4
	Co-ouderschap	87	10,6
Woonplaats	15 km of meer van school woonachtig	28	3,4
Geboorteland	anders dan NL	15	1,8

³ Pagina 23 Schoolplan DNS: www.denieuwsteschool.nl

Geslacht	M	376	46,0
	V	439	53,7
	X	3	0,4
Nieuwkomers		39	4,8
Nationaliteit	Nederlands	817	
	Belgisch	1	

Van de groep leerlingen die in de brugklas instroomt wonen er 15 leerlingen 15 km of meer van Tilburg. Deze kinderen kiezen school vanwege het specifieke onderwijsconcept.

NCO-onderzoeken: op dit moment zijn er (vanwege een probleem bij NRO) enkel NCO-rapporten van de vmbo- en havoleerlingen beschikbaar. De meest recente rapporten geven het volgende beeld van de leerlingenpopulatie: ongeveer 7% van de leerlingen is van niet-westerse afkomst, 8% (havo) en 7% (vmbo) uit gezinnen met een relatief laag inkomen, 18% (havo) en 20% (vmbo) van de leerlingen leeft in een eenoudergezin.

3. VISIE OP TAALBELEID

“Taal is overal”

Op De Nieuwste School erkennen we het belang van taal en omarmen we een visie op taalonderwijs die dit centraal stelt. We zijn van mening dat taal meer is dan alleen spelling, grammatica en woordenschat. In onze benadering van taalonderwijs koesteren we de verwondering voor de diversiteit en de kracht van taal, die zich overal manifesteert in onze wereld. Taal is niet slechts een instrument voor communicatie; het is een bron van betekenis, verbinding en expressie die ons in staat stelt onze gedachten, gevoelens en ervaringen te delen en te begrijpen.

In ons streven naar effectief taalonderwijs beseffen we dat taal niet beperkt blijft tot de muren van een klaslokaal. Taal is overal en doordringt alle aspecten van ons leven, van onze dagelijkse interacties tot onze meest complexe denkprocessen. Daarom stellen we een visie op taalonderwijs voor die deze realiteit omarmt en integreert met een sterke nadruk op verwondering en eigenaarschap in het leerproces. We streven er daarbij naar taal zo veel mogelijk te integreren in alle aspecten van het onderwijs, we streven ernaar leerlingen voor te bereiden op een wereld waarin effectieve communicatie en taalvaardigheid essentiële vaardigheden zijn.

Uiteraard verliezen we in ons streven naar effectief taalonderwijs de referentieniveaus, opgesteld vanuit de overheid, niet uit het oog. Het is een belangrijke leidraad voor ons taalvaardigheidsonderwijs, geeft richting en zorgt ervoor dat we de voortgang van leerlingen kunnen monitoren en daar waar nodig bijsturen. Verderop in deze beleidsnotitie wordt specifiek ingegaan op deze referentieniveaus.

We geloven in het belang van betekenisvol leren, waarbij taalvaardigheid wordt ontwikkeld binnen de bredere context van het dagelijks leven. We streven ernaar taalervaringen te bieden die de echte wereld weerspiegelen. Leesplezier is hierin van cruciaal belang. We geloven in de kracht van lezen om verwondering te wekken en de verbeelding te voeden. Door leerlingen in aanraking te brengen met literatuur en teksten, bieden we hun de mogelijkheid om nieuwe werelden te verkennen, diverse perspectieven te ontdekken en zich te laten inspireren door de schoonheid van taal. Lezen is tevens een belangrijke sleutel bij de ontwikkeling van het kritisch denken, het analytisch vermogen en de

ontwikkeling van empathie. Door leerlingen uit te dagen om teksten te interpreteren, argumenten te evalueren en betekenis te construeren, helpen we hen om actieve en geïnformeerde burgers te worden in een complexe wereld. Door zich bij het vak Nederlands te verplaatsen in de schoenen van personages en zich te verdiepen in verschillende levensverhalen, leren leerlingen zichzelf te begrijpen en anderen te waarderen in al hun diversiteit.

Samenvattend staan in ons taalbeleid de volgende drie uitgangspunten centraal:

1. We verzorgen goed taalonderwijs en volgen leerlingen systematisch;
2. We zien iedere docent als taaldocent;
3. We benadrukken het belang van (bevorderen van) leesplezier.

De school heeft zicht tot en met schooljaar 23-24 vooral gericht op het eerste uitgangspunt, het verzorgen van goed taalonderwijs en het systematisch volgen van leerlingen. Vanaf schooljaar 24-25 wordt ook actief ingezet op de andere twee uitgangspunten.

4. KADERS VAN DE OVERHEID

In dit hoofdstuk worden de kaders waarbinnen De Nieuwste School zich dient te bewegen gepresenteerd.

Voormalig minister van Primair en Voortgezet onderwijs Wiersma beschrijft met betrekking tot taal in het masterplan basisvaardigheden:

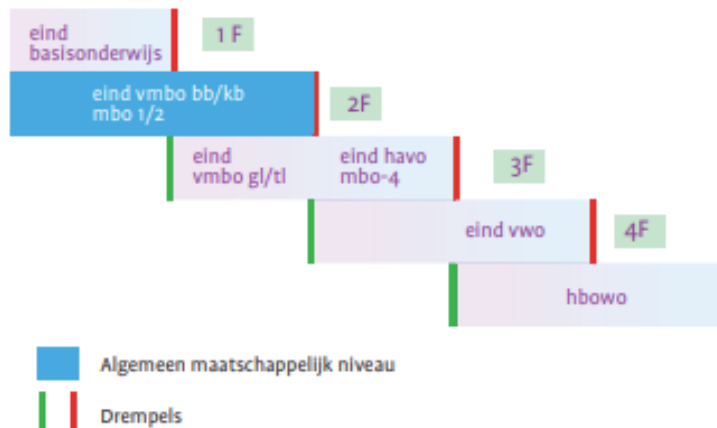
‘Taal bestaat uit lezen, schrijven, mondelinge taalvaardigheid (spreken, luisteren en gesprekken voeren), kennis over taal en taalverzorging (spelling en grammatica)’. Leerlingen hebben vooral moeite met de vaardigheden diep en kritisch lezen: uit de meest recente PISA-peiling (2018) bleek dat 24% van de Nederlandse 15-jarigen niet in staat was om het basisniveau te halen. Door de coronacrisis hebben leerlingen ook nog eens vertraging opgelopen in begrijpend lezen en spelling. Schrijfvaardigheid is ook zeer zorgelijk: het basisniveau wordt door een groot aantal po-leerlingen niet gehaald. Daarnaast is het slecht gesteld met de leesmotivatie van leerlingen; nog geen één op de vijf 15-jarigen benoemt lezen als een van zijn of haar favoriete hobby’s en bijna de helft van de 15-jarigen vindt dat lezen tijdverspilling is. Om het tij te keren moeten scholen de oorzaken voor deze problemen gericht aanpakken: hierbij valt te denken aan meer onderwijstijd aan deze vaardigheden, taal niet geïsoleerd benaderen, leesstrategieën aanleren als middel en niet als doel en met rijke teksten leesmotivatie stimuleren.

Het referentiekader taal bestaat uit fundamentele niveaus en streefniveaus. Het fundamentele niveau (1F) is de basis die zo veel mogelijk leerlingen moeten beheersen. Het streefniveau (1S) heeft iedereen nodig om te kunnen participeren in de maatschappij. Voor taal zijn vier niveaus beschreven: 1F, 2F, 3F en 4F. Men maakt wel onderscheid in een S-niveau en een F-niveau, maar niveaus vallen samen: 2F is hetzelfde niveau als 1S, 3F is hetzelfde niveau als 2S en 4F is op hetzelfde niveau als 3S. Men kan dus volstaan met het beschrijven van de F-niveaus.

SLO geeft a.d.h.v. het referentiekader van vier taaldomeinen richtlijnen wat leerlingen zouden moeten kennen en kunnen op verschillende momenten in hun schoolloopbaan⁴. Het betreft de domeinen:

- Mondelinge taalvaardigheid: gesprekken, luisteren en spreken
- Lezen: zakelijke teksten en fictie teksten
- Schrijven
- Begrippenlijst en taalverzorging

Eind groep 8 zou 75% van de leerlingen voor alle vier de domeinen minimaal niveau 1F moeten beheersen en zoveel mogelijk niveau 2F/1S. In de brochure referentiekader taal en rekenen⁵ wordt de volgende verdeling gehanteerd:

Om beter zicht te krijgen hoe de verschillende domeinen zich verhouden tot de referentieniveaus heeft de SLO kijkwijzers⁶ ontwikkeld. In deze kijkwijzers wordt van de domeinen een, twee en drie per verschillend referentieniveau een omschrijving gegeven van de aspecten van de taak én van de kenmerken van de taakuitvoering. Met betrekking tot het laatste domein (begrippenlijst en taalverzorging) wordt in de brochure taal en rekenen een onderscheid gemaakt tussen de verschillende referentieniveaus. Hierbij wordt bij taalverzorging alleen een onderscheid gemaakt tussen de niveaus 1F en 2F. Bij spelling wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de niveaus 1F t/m 4F.

Naast de referentieniveaus is in de kerndoelen onderbouw voortgezet onderwijs⁷ een domein Nederlands opgenomen. Hierin staan tien verschillende kerndoelen die vooral gericht zijn op de

⁴ <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/referentiekader-taal/>

⁵ Referentiekader taal en rekenen (2009). SLO. https://www.slo.nl/publish/pages/5901/referentiekader_taal_en_rekenen_referentieniveaus.pdf

⁶ Kijkwijzers: beter zicht op het referentiekader taal. (z.d.). SLO. <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/referentiekader-taal/@4341/kijkwijzers-beter/>

⁷ <https://open.overheid.nl/repository/ronl-6efa18ce27ee2b5f9738380fd1244dc267d6bafe/1/pdf/besluit-kerndoelen-onderbouw-vo.pdf>

communicatieve functie van de Nederlandse taal en kennen een belangrijke plaats toe aan strategische vaardigheden. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan culturele en literaire aspecten. In september 2023 zijn er vernieuwde conceptkerndoelen gepubliceerd⁸. De nieuwe generatie kerndoelen is concreter geformuleerd en bestaat uit aanbodsdoelen (gericht op de school) en beheersings- en ervaringsdoelen (gericht op de leerling). De kerndoelen beschrijven de inhoud van het onderwijs in termen van kennis, vaardigheden en houdingen en bevatten een zogenoemde doelzin en uitwerking. SLO heeft de verwachting dat de kerndoelen in 2025 definitief in wetgeving zijn vastgelegd waarna ze landelijk worden ingevoerd.

5. GOED TAALONDERWIJS EN LEERLINGVOLGSYSTEEM

Hieronder wordt verwoord wat De Nieuwste School doet ter bevordering van de ontwikkeling van de basisvaardigheden taal en wat hiervan de resultaten zijn. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de taalbasisvaardigheden ligt bij het leergebied geletterdheid. In het algemeen profiel (de onderbouw) staat voor geletterdheid in de lessentabel per week twee lessen van 60-minuten ingeroosterd. In het examenprofiel (de bovenbouw) staat voor Nederlands in de lessentabel per week twee lessen van 60 minuten ingeroosterd in de voorexamenjaren. In de examenjaren zijn er per week drie lessen van 60 minuten ingeroosterd.

Verderop in deze beleidsnotitie wordt meer uitleg gegeven over de inhoud van de lessen, waarin zoals eerder besproken, de referentieniveaus een belangrijke rode draad voor niveau-indicatie en determinatieprocessen vormen. Wij streven ernaar om alle leerlingen op de door het SLO vastgestelde streefniveaus te krijgen en 'af te leveren' richting het vervolgonderwijs. Dat betekent dat we:

- Monitoren met welk startniveau de leerlingen binnenkomen in leerjaar 1, dat zou op 1F-niveau moeten zijn, en vaststellen welke leerlingen nog niet op 1F-niveau zitten. Deze leerlingen adviseren we een bijspijkerprogramma, waarover later meer;
- In leerjaar 1 monitoren of leerlingen op 1F-niveau zitten;
- In leerjaar 2 de ontwikkeling richting 2F in de gaten houden. Eind leerjaar 2 zou elke leerling minimaal 'op weg naar 2F' moeten scoren;
- In leerjaar 3M en 4M monitoren of leerlingen van 'Op weg naar 2F' naar '2F-niveau' zijn gegaan, het niveau waarop ze eindexamen moeten doen;
- In leerjaar 3HV verwachten dat leerlingen minimaal op 2F-niveau zitten en 'Op weg naar 3F' zijn;
- In leerjaar 4HV monitoren of leerlingen op 3F-niveau zitten, het niveau waarop havo het eindexamen doet;
- In leerjaar 5V monitoren of leerlingen op weg naar 4F-niveau zijn, omdat zij in 6V op 4F niveau behoren uit te stromen.

Belangrijk om op te merken dat we de referentieniveaus als streefniveaus zien. Leerlingen die onder het niveau scoren, worden niet per definitie 'aangemerkt' als uitvallers, zolang zij een positieve ontwikkelingslijn laten zien. De ontwikkeling van een leerling staat boven het gescoorde referentieniveau.

⁸ Conceptkerndoelen taal en rekenen en wiskunde https://slo-kerndoelen.files.svdcdn.com/production/uploads/assets/updates/Informatiedocument_kerndoelen_SLO_V10_digitaal.pdf?dm=1695984118

Verantwoordelijken

Binnen het leergebied zijn er verschillende taken te onderscheiden, zodat duidelijk is welke verantwoordelijkheden met betrekking tot het taalbeleid, bij wie liggen. We onderscheiden de volgende rollen met bijbehorende taken:

Voorzitter leergebied

- Begroting
- Bestellen methodes en materialen
- Lessenverdeling
- Kwaliteitsgesprek met schoolleiding
- Werven nieuwe collega's
- Agenda leergebiedoverleg
- Aanspreekpunt teams
- Afstemmen doorlopende leerlijn
- Afstemmen lesinhoud e.d.

Experts

- Zie het functieboek van OMO voor een beschrijving van de verantwoordelijkheden
- Alle experts hebben aandacht voor de inhoud en uitvoering van het taalbeleid
- Mentoren betrekken bij het taalbeleid (bv. Lezen van leesboeken, Slimleren)
- Nemen in gezamenlijkheid de rol van taalcoördinator op zich:
 - Toetsplatform JIJ
 - Interpreteren en analyseren van gegevens JIJ-Toets
 - Organisatie bijlessen en maatwerk (helpdesk)

Coördinatoren projectgroep leesbevordering

- Regelen onder andere schrijversbezoeken
- Contact onderhouden met de bibliotheek
- Beheren de boekencollectie
- Verzorgen en initiëren verschillende (andere) leesbevorderingsprojecten
- Geven mentoren en experts tips en adviezen m.b.t. leesbevordering

Algemeen profiel

Op de Nieuwste School onderscheiden we een algemeen profiel (leerjaren 1,2 en 3hv) en een examenprofiel (leerjaren 3 mavo en 4 mavo/havo/vwo, 5 havo/vwo en 6vwo). Hieronder wordt voor beide profielen uitgewerkt hoe de lessen geletterdheid zijn opgebouwd, hoe leerlingen gevolgd worden en welke interventies worden ingezet indien een leerling uitvalt.

Kerdoelen en het lesprogramma

Het overzicht van kerndoelen is opgenomen in het document: doorlopende leerlijnen.

[Doorlopende leerlijnen.xlsx](#)

Opbouw van de lessen geletterdheid

In leerjaar 1, 2 en 3h/v wordt gewerkt met taaltaken en taalvaardigheden, die we aanbieden via een Wikiwijs-pagina die te bereiken is via MSTeams. Per thema komen verschillende onderwerpen in uiteenlopende taaltaken aan bod, waarin verschillende leerdoelen en kerndoelen zijn verwerkt. Door dezelfde thema's en onderwerpen aan te houden als in de themavakken, wordt zoveel mogelijk aangesloten de leergebieden Science, Humanics en Arts. Het doel hiervan is om de taal zo betekenisvol en rijk mogelijk aan te bieden.

Bij een taaltaak komen verschillende leerdoelen, maar ook verschillende taalvaardigheden aan de orde. In de lessen wordt zowel instructie, verlengde instructie als werktijd verzorgd. Leerlingen werken individueel, in tweetallen of in groepjes aan de taaltaken. Taaltaken zijn dus grotere, abstractere opdrachten waar leerlingen gedurende een langere periode aan werken. De opdrachten beginnen altijd met leerdoelen, bevatten een stukje 'voorkennis activeren' en een stukje 'reflecteren'. De meeste taaltaken bevatten daarnaast een woordenschatopdracht en een opdracht gericht op technisch lezen. Teksten worden structureel ingezet, gedurende de gehele onderbouw. Uiteindelijk levert een taaltaak een product op, dit kan een mondelinge of schriftelijke uitwerkvorm zijn. Een voorbeeld van een taaltaak is het houden van een interview binnen het thema 'Bewegen' in leerjaar 1.

De onderwerpen zijn voor alle leerlingen met instroomniveaus mavo, havo en vwo in grote lijn hetzelfde, de differentiatie zit in het abstractieniveau van de opgaven en in de keuzemogelijkheden. Iedere taaltaak bevat verdiepingsopdrachten, herhalingsopdrachten en uitwerkingen in drie verschillende niveaus, waar leerlingen zelf uit mogen kiezen. In de Wikiwijs-pagina's zijn voor het onderdeel leesvaardigheid bijvoorbeeld leesteksten van verschillende referentieniveaus beschikbaar.

Naast de Wikiwijs wordt in het algemeen profiel gebruik gemaakt van Slimleren en Diaplus. Slimleren is gericht op taalverzorging. Leerlingen maken verplicht de onderdelen uit Slimleren die passen bij de leerdoelen vanuit de doelen van het SLO. Zij kunnen met dit deels adaptieve programma ook herhalen, verdiepen, testen met d-toetsen en op eigen tempo werken. Diaplus is een onlinemethode leesvaardigheid, waarin actuele teksten van verschillende tekstsoorten op referentieniveau beschikbaar zijn.

Toetsing

In het algemeen profiel wordt gewerkt aan de domeinen lezen, schrijven, fictie, taalverzorging en spreken. Hierin zijn de leerdoelen vanuit SLO richtinggevend en gebruiken we de voorbeelduitwerking 'SLO leerplan in beeld' en de referentiekaders taal, waarin alle domeinen per referentieniveau gespecificeerd zijn in can-do-statements ("ik kan"). Deze domeinen en statements zijn vertaald in een leerlijn, die is opgebouwd aan de hand van domeinen en globale inhoud. Idealiter zou de volledige leerlijn van geletterdheid / Nederlands beschreven zijn vanuit de leerdoelen. Hier zijn we dit schooljaar mee aan de slag gegaan, onze doelstelling is om dit het komende schooljaar te voltooien.

Binnen ons onderwijs speelt formatief handelen een prominente rol. We werken voornamelijk met feedback op opdrachten, in plaats van dat we beoordelingen voor toetsen geven. Er wordt bij het vak dus voornamelijk gewerkt met inleveropdrachten, waarop leerlingen feedback krijgen. Deze inleveropdrachten zijn als vaste datapunten opgenomen in het toetsprogramma. Deze feedback is voor

leerlingen terug te vinden in Feedbackfolio. Vorige vastgestelde leerdoelen en succescriteria worden als uitgangspunt genomen. Deze leerdoelen en succescriteria zijn gebaseerd op de kerndoelen en de referentieniveaus taal van het SLO. Succescriteria worden eventueel aangevuld met succescriteria die samen met de leerlingen zijn geformuleerd.

Naast de formatieve inleveropdrachten worden enkele formatieve toetsen afgenomen, bijvoorbeeld d-toetsen spelling. Deze formatieve toetsen worden niet met een cijfer beoordeeld, maar zijn enkel bedoeld om het leerproces van leerlingen te monitoren en feedback te verzorgen.

Voor het onderdeel 'fictie' moeten leerlingen per jaar minimaal twee boeken lezen, wordt gewerkt met fictiefragmenten en verwerken leerlingen dit tot verschillende verwerkingsopdrachten. Ook deze eindopdrachten zijn opgenomen in het toetsprogramma en leerlingen ontvangen op deze onderdelen eveneens feedback in Feedbackfolio.

Tweemaal per schooljaar worden JIJ!-toetsen afgenomen, deze toetsen worden wél gebruikt voor niveaubepaling en determinatie. In deze JIJ!-toetsen wordt getoetst op leesvaardigheid en taalverzorging. De Jij!-toets geeft direct inzicht in het referentieniveau en de ontwikkellijn van de leerling. Taalverzorging wordt dan weer opgedeeld in spelling en grammatica, zodat een volledig en specifiek beeld geschetst wordt.

In Slimleren, een online lesmethode voor spelling en grammatica, wordt per thema werk klaargezet voor de leerlingen, op basis van de leerdoelen en de referentieniveaus en daarop wordt gecontroleerd of het werk af is. Op basis van de toetsresultaten van de JIJ!-toetsen kan een expert ander of extra werk klaarzetten in Slimleren. De onderdelen moeten worden afgerond door middel van de diagnostische toetsen die klaar worden gezet. Een terugkoppeling hierop zit dan weer in Feedbackfolio.

Resultaten

Met behulp van de Jij-toetsen krijgt het leergebied geletterdheid inzicht in de beheersing van de verschillende taalniveaus op het gebied van leesvaardigheid en taalverzorging van onze leerlingen. De afname van de JIJ-toets vindt tweemaal per jaar plaats. De afnames zijn verwerkt in toetsplannen ([toetsplan](#) havo, [toetsplan vmbo](#) en [toetsplan vwo](#)), zodat er een logische opbouw in de toetsen plaatsvindt, waarbij de ontwikkeling van de leerlingen in relatie tot de referentieniveaus gemonitord kan worden.

Resultaten 2023

			Totaal aantal lln	<1F	1F	>2F	2F	>3F	3F
Resultaten April 2023	Leerjaar 4 H/V	Lezen	126				6	59	61
		Taalverzorging***	-	-	-	-	-	-	-
Resultaten Okt/Nov 2023	Leerjaar 1	Lezen	150*	55	81	-	6	-	-
		Taalverzorging	150*	24	95	-	27	-	-

	Leerjaar 2	Lezen	148*	16	38	44	48	-	-
		Taalverzorging	148*	3	38	44	48	-	-
	Leerjaar 3HV	Lezen	115*			28	67		9
		Taalverzorging**	-	-	-	-	-	-	-

Resultaten 2024

			Totaal aantal lIn	<1F	1F	>2F	2F	>3F	3F
Resultaten April 2024	Leerjaar 4 H/V	Lezen	155	-	-	2	3	86	63
		Taalverzorging***	-	-	-	-	-	-	-
Resultaten April 2024	Leerjaar 1	Lezen	149	30	91	5	23	-	-
		Taalverzorging	149	22	77	11	39		-
	Leerjaar 2	Lezen	148	18	44	37	48	-	1
		Taalverzorging	148	6	50	40	48	-	4
	Leerjaar 3HV	Lezen	114	-	3	19	64	6	22
		Taalverzorging	114	1	29	14	59	-	9

*) Dit betreft het totaal aantal leerlingen in het betreffende leerjaar. Verschil in aantal kan worden verklaard doordat nog niet alle leerlingen de Jij-toets hebben gemaakt.

**) In leerjaar 3HV namen we vooralsnog geen toets taalverzorging af, omdat we werkten met een 'eigen' toets spelling en grammatica. In de toekomst willen we hiervoor echter ook JIJ! gaan gebruiken, omdat de ontwikkelingslijn van een leerling zo gericht kan worden gemonitord. Dat is waarom deze toets al wel in dit schema is opgenomen.

***) In 4HV nemen we geen toets taalverzorging via JIJ! af, omdat er een schoolexamen 'taal' wordt afgenomen in dit leerjaar. Richting het eindexamen willen we wel via JIJ! blijven monitoren op leesvaardigheid. Taalverzorging houden we dus met schooleigen toetsen in de gaten.

Hieronder zijn enkele voortgangsgrafieken te zien, waarin de voortgang van een leerjaar wordt vergeleken met de benchmark voor havo-leerlingen.

Voortgang lezen leerjaar 1, 2023-2024

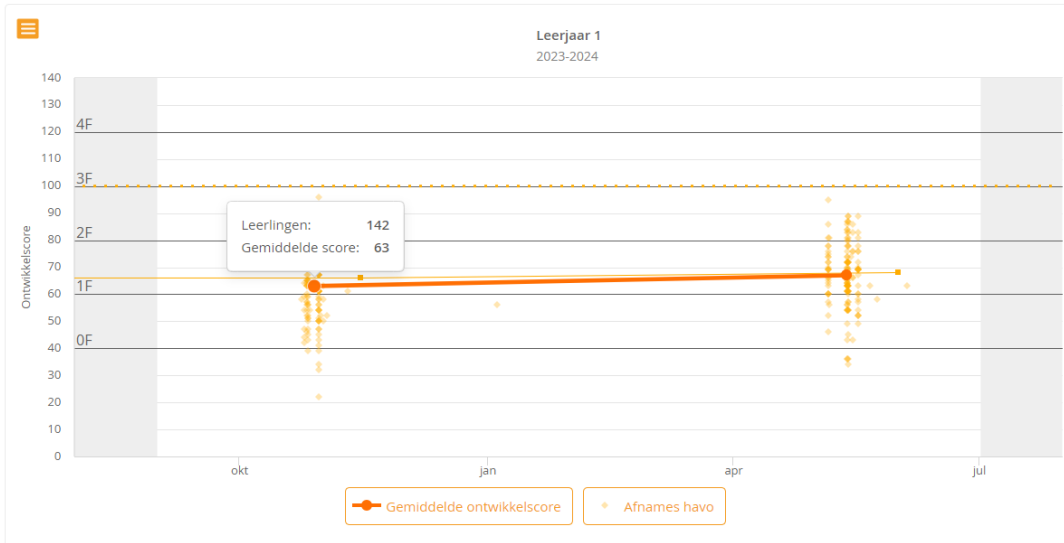
Voortgangsgrafiek

Referentielijnen:

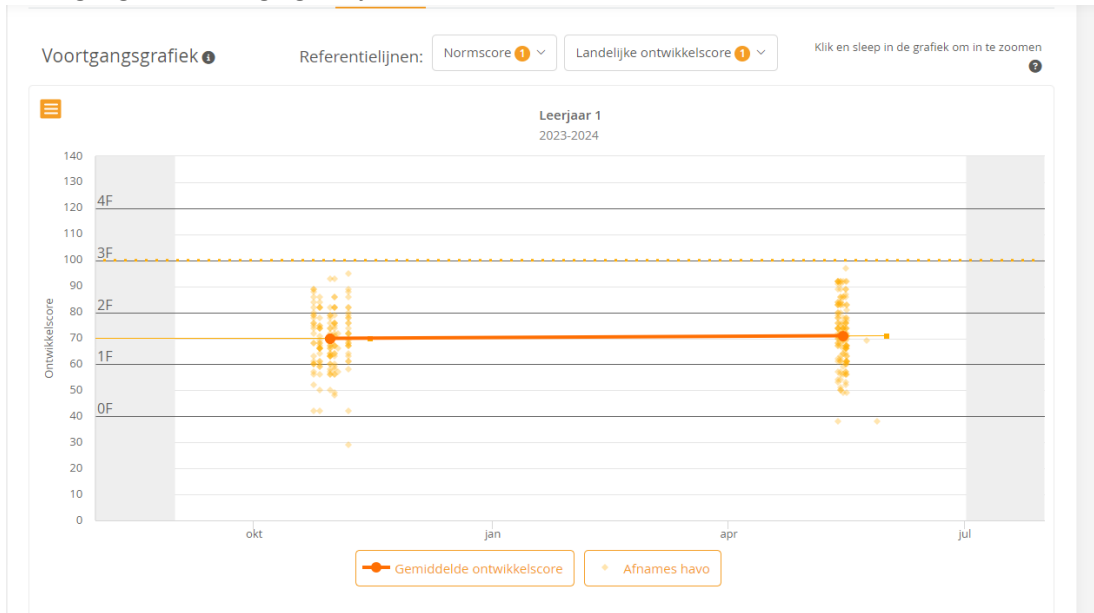
Normscore

Landelijke ontwikkelscore

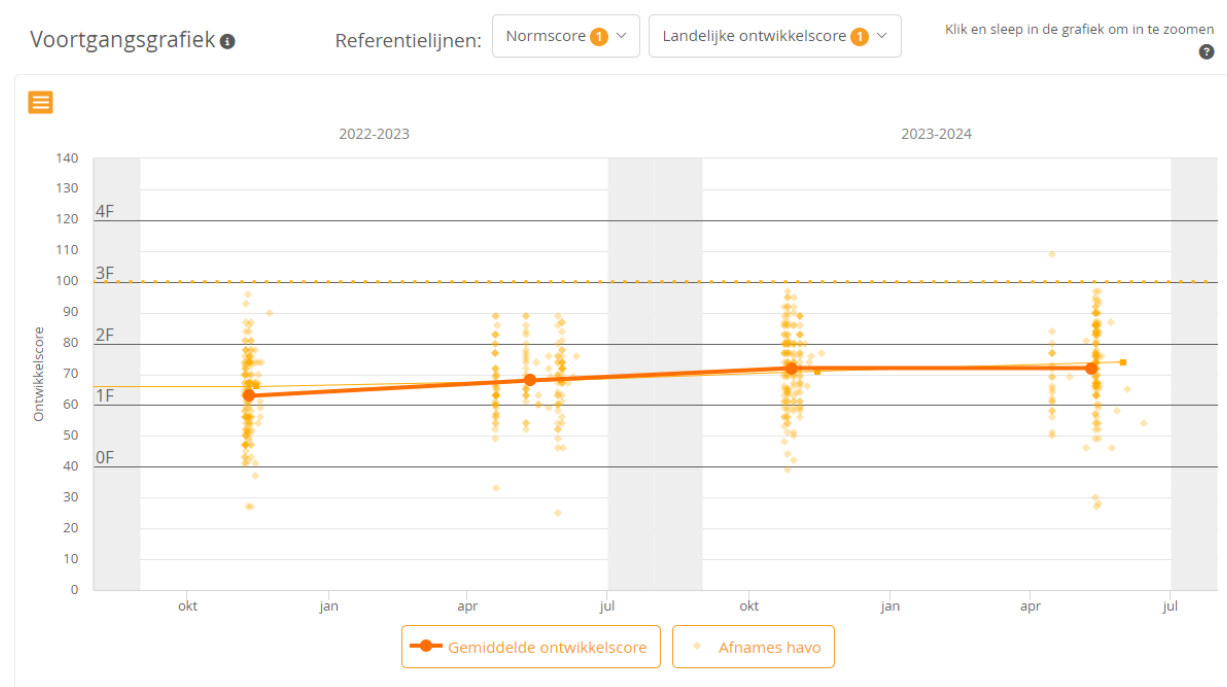
Klik en sleep in de grafiek om in te zoomen

Voortgang taalverzorging leerjaar 1, 2023-2024

Voortgang lezen leerjaar 2, 2023-2024

Voortgang taalverzorging leerjaar 2, 2023-2024

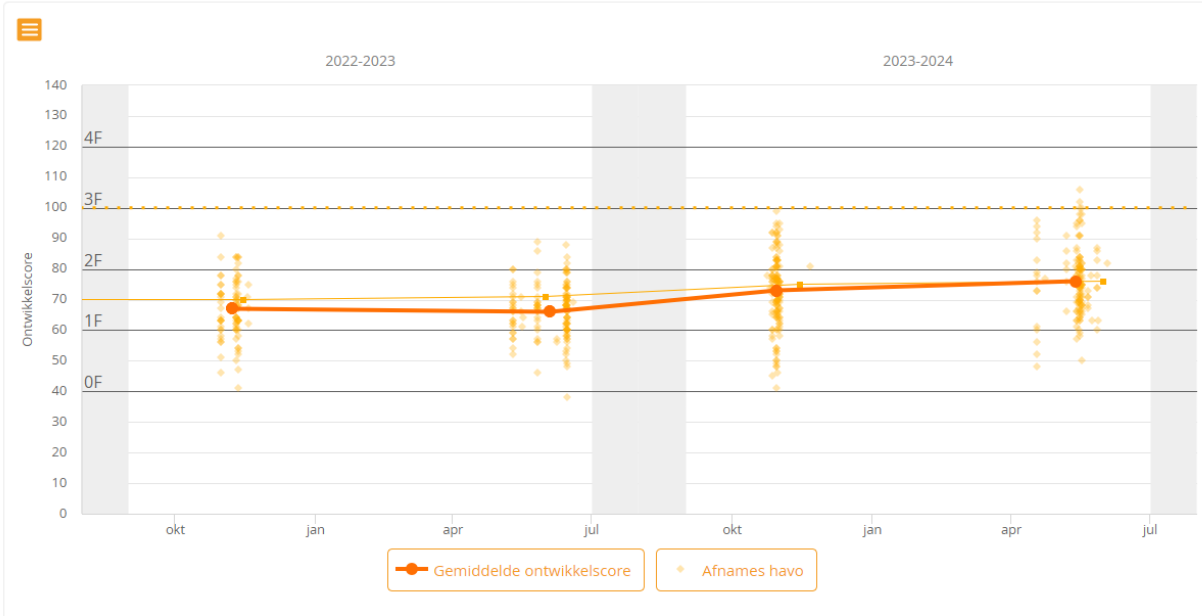
Voortgangsgrafiek ⓘ

Referentielijnen:

Normscore 1 ▾

Landelijke ontwikkelscore 1 ▾

Klik en sleep in de grafiek om in te zoomen ⓘ

Voortgang lezen leerjaar 3, 2023-2024

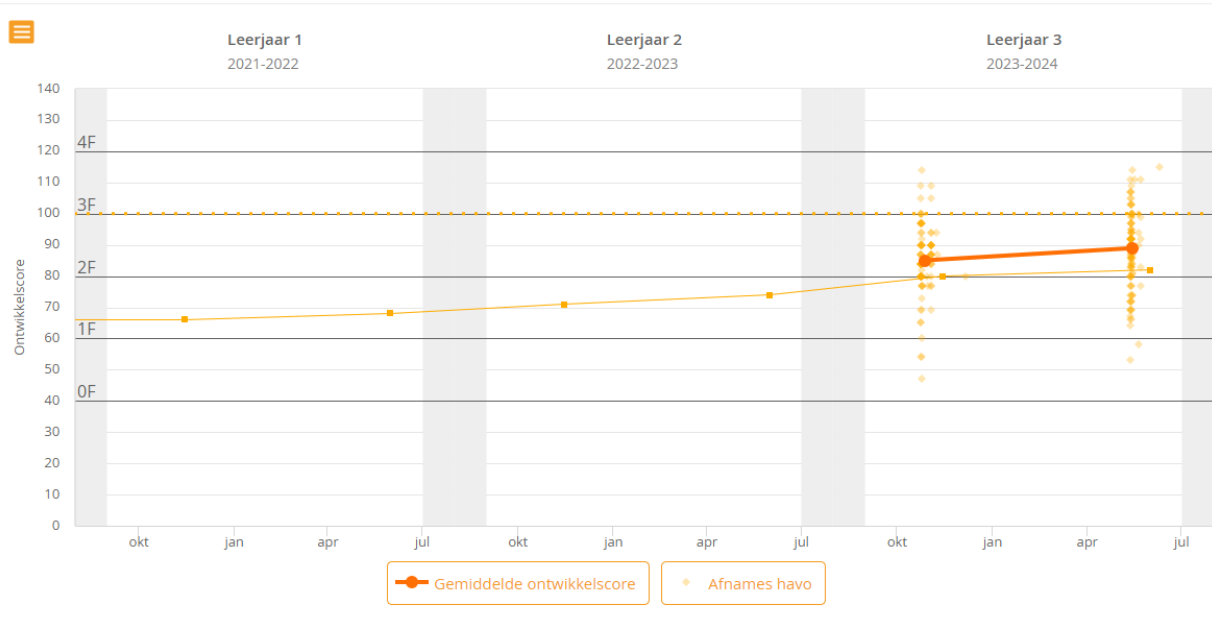
Voortgangsgrafiek ⓘ

Referentielijnen:

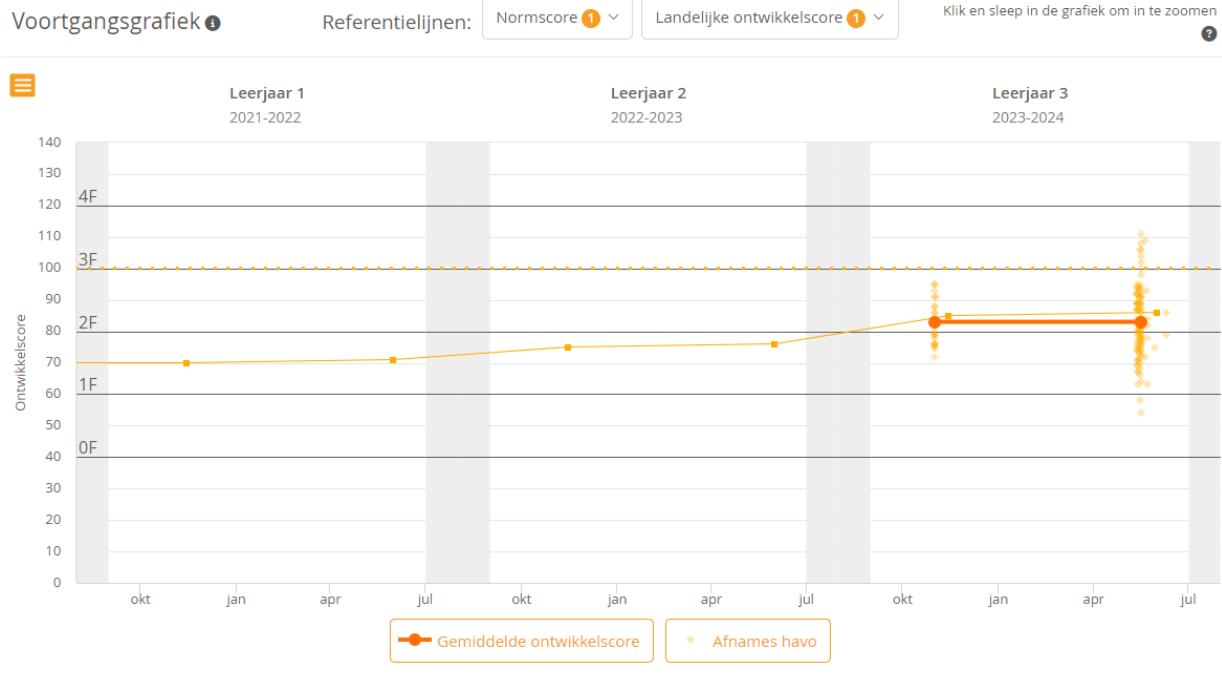
Normscore 1 ▾

Landelijke ontwikkelscore 1 ▾

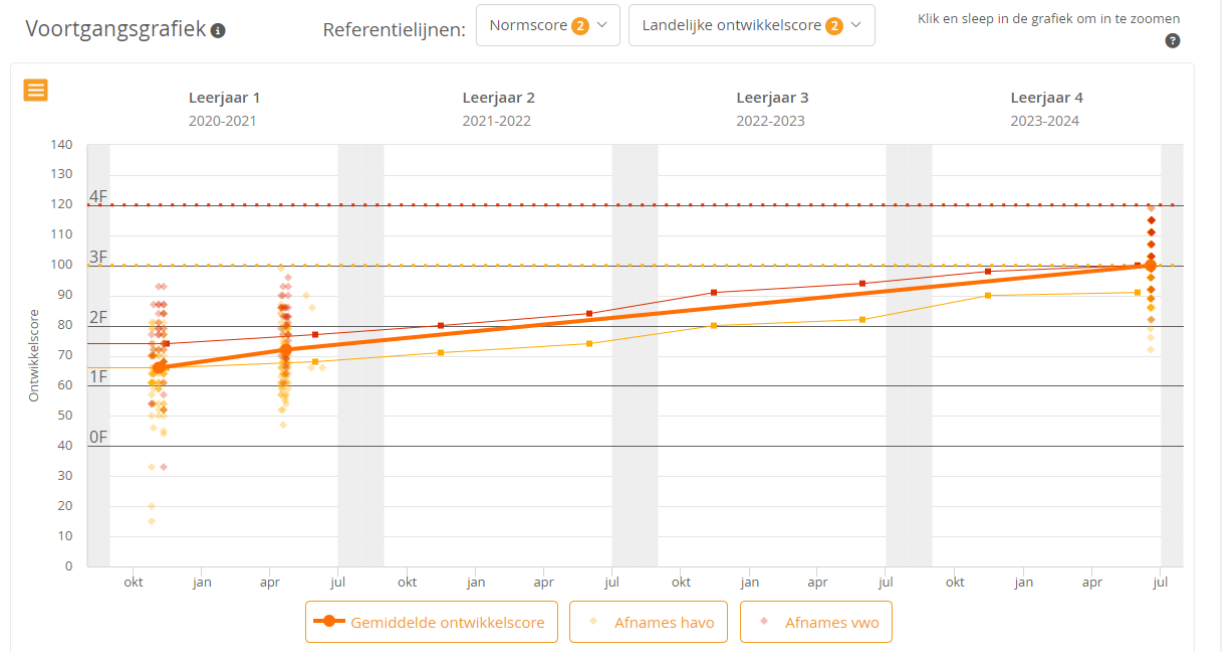
Klik en sleep in de grafiek om in te zoomen ⓘ

Voortgang taalverzorging leerjaar 3, 2023-2024

Voortgang lezen 4hv, 2023-2024

Maatwerk en (extra) ondersteuning

Maatwerk in het algemeen profiel gebeurt door middel van differentiatie tijdens de lessen, keuzeopdrachten op verschillende niveaus, verschillende opdrachten, teksten van een ander abstractieniveau. Tijdens de lessen wordt een verlengde instructie aangeboden.

Buiten de lessen wordt door middel van de helpdesk geletterdheid een extra instructiemoment gecreëerd. Leerlingen kunnen in de helpdesk komen om vragen te stellen en / of extra instructie te

krijgen van een vakdocent. De helpdesk geletterdheid is eenmaal per week, een uur, wordt gegeven door de experts geletterdheid.

Naast de helpdesk wordt er in de onderbouw nog een 'bijles taal' aangeboden. Deze extra taallessen worden door een externe partij verzorgd, zijn één tot tweemaal per week (afhankelijk van de grootte van de groep) en vinden na schooltijd plaats. In deze bijles taal wordt nog verdere maatwerk en extra ondersteuning aangeboden, specifiek op het gebied van taalverzorging en / of leesvaardigheid. Het is vooral bedoeld voor leerlingen die in leerjaar 1 binnenkomen onder 1F-niveau of leerlingen die aan het einde van leerjaar 1, begin leerjaar 2, nog niet op 1F-niveau zitten. We proberen zo het basisniveau bij alle leerlingen te bereiken. De extra ondersteuning geldt voor alle leerlingen in het algemeen profiel. Dus ook voor eventueel NT2-leerlingen.

Leerlingen met dyslexie, die een zeer specifieke ondersteuningsbehoefte hebben, mogen gebruikmaken van verschillende faciliteiten, die zijn vastgelegd in het dyslexieprotocol. In dit protocol zijn zaken als extra tijd, gebruik van de laptop, maar ook bijvoorbeeld de normering van spelling in vakspecifieke toetsen en/of juist bredere opdrachten, beschreven.

Examenprofiel

Eindtermen en het lesprogramma

De school heeft voor het onderwijs in de basisvaardigheid Nederlandse taal (mondelijke taalvaardigheid, lezen, schrijven, begrippenlijst en taalverzorging) een doelgericht en samenhangend curriculum dat past bij de leerlingenpopulatie van de school. Voor Nederlandse taal is de inhoud van het curriculum ten minste dekkend voor de kerndoelen en werkt het toe naar de referentieniveaus. Het curriculum kent een logisch doorlopende opbouw van doelen en bereidt leerlingen voor op de volgende leerjaren, het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en de samenleving. De uitvoering van het curriculum is herkenbaar in de onderwijspraktijk.

Het eindexamen bestaat, ook voor het vak Nederlands, uit het centraal examen en het schoolexamen. Het examenprogramma bestaat uit de domeinen A t/m F.

In het examenprofiel wordt het examenprogramma uitgevoerd, met inachtneming van de referentieniveaus Nederlandse taal.

De eindtermen die wij hanteren als basis voor ons lesprogramma vind je op de website van 'Examenblad', genaamd 'Examenprogramma Nederlands havo/vwo':

https://www.examenblad.nl/system/files/2012/exprog/examenprogramma_nederlands_havo_vwo_2014.pdf

En 'Examenprogramma Nederlands vmbo':

<https://www.slo.nl/handreikingen/vmbo/handreiking-se-ned-vmbo/examenprogramma/>

De doorlopende leerlijn van Nederlands is gebaseerd op en bevat een koppeling naar deze eindtermen.

[Doorlopende leerlijnen.xlsx](#)

Opbouw van de lessen

In leerjaar 3 mavo en 4 havo/vwo wordt overgestapt van geletterdheid naar Nederlands. Leerlingen werken meer examengericht. Wel wordt er, zoals in het algemeen profiel, nog altijd vanuit taaltaken (grotere opdrachten) en taalvaardigheden gewerkt. Dat betekent dat we doorgaans in de lessen werken aan grotere opdrachten, zoals het voorbereiden van een maatschappelijke presentatie, het

voorbereiden en houden van en speech, het lezen en verwerken van fictiefragmenten, het schrijven van een beschouwing etc. Dit zijn onderwerpen waar we meerdere lessen mee bezig zijn en afwisselend individueel, samen en klassikaal werken. Sommige lessen worden voorzien van een instructie, meestal gaan leerlingen vervolgens aan de slag met de verwerking ervan. Uiteindelijk werken we vaak naar eindopdrachten en / of toetsen toe, dat is ook logisch omdat veel onderwerpen in het PT of in het PTA staan en dus een afrondend karakter hebben.

Belangrijke leidraad in onze lessen is leesbevordering. We zijn eigenlijk altijd bezig met het lezen van en praten over fictie. Delen van wat we gelezen hebben, verwerken van fragmenten, praten over beleving. We laten dit ook terugkomen in tal van taaltaken, denk aan een rechtszaak die leerlingen moeten houden n.a.v. een middeleeuws werken. Een andere belangrijke rode draad is actualiteit, waar we in veel lessen tijd aan besteden en in verschillende taaltaken aandacht aan besteden.

De lesonderwerpen voor het examenprofiel havo en vwo zijn in grote lijnen hetzelfde, de differentiatie zit in het abstractieniveau van de opgaven. Denk aan een ander referentieniveau leesteksten, een andere leeslijst, andere eisen aan opdrachten, andere werkvormen en verschillende toetsen. In de vwo-groepen trachten we meer diepgang aan te brengen in het lesaanbod, mede door veel keuzemogelijkheden en verschillende uitwerkvormen aan te bieden. In de bovenbouw havo en vwo proberen we daarnaast, net als in de onderbouw, aan te sluiten bij andere vakken, om het leren betekenisvol te maken en de ontwerpprincipes in te bouwen. Denk aan het houden van een debat of het schrijven van een beschouwing, onderwerpen die worden behandeld in samenwerking met geschiedenis en maatschappijleer.

Toetsing

In het examenprofiel wordt gewerkt aan de domeinen lezen, schrijven, fictie, taalverzorging en spreken. Hierin zijn de leerdoelen en het examenprogramma vanuit SLO wederom richtinggevend. Deze domeinen worden vertaald in een leerlijn, die is opgebouwd aan de hand van exameneisen, LeerplanInBeeld en globale inhoud. Idealiter zou de leerlijn beschreven zijn vanuit de leerdoelen. Dit zijn we aan het realiseren.

In het examenprofiel is het uitgangspunt dat er in principe zo weinig mogelijk getoetst wordt. Toch vinden we het belangrijk dat alle vaardigheden aan bod komen en leerlingen niet te zwaar worden afgerekend op enkele onderdelen van het vak, daarom bevat ons toetsprogramma in de bovenbouw verschillende afsluitende onderdelen, binnen alle domeinen. Om de voortgang van leerlingen te kunnen monitoren en te kunnen determineren, maken we gebruik van zowel pt-, pta-, en Jij!-toetsen. In principe worden enkel in de toetsweken toetsen afgenomen. De toetsmomenten buiten de toetsweken hebben een ander karakter. Dit betreft bijvoorbeeld het geven van presentaties, het voeren van debatten, schrijven van een essay voor het fictiedossier etc.

In de voorexamenjaren en 4 vwo wordt zoveel mogelijk of helemaal met pt's gewerkt. Hierin zitten nog geen afsluitende onderdelen voor het schoolexamen. Leerlingen kunnen hierdoor langzaam aan wennen aan de vorm van toetsing en afronding in het examen profiel. Pas aan het einde van het voorexamenjaar worden één of enkele pta-toets(en) afgenomen, om in het examenjaar alleen nog maar pta's af te

nemen. Alle kerndoelen en domeinen worden getoetst, komen aan bod, waardoor een vrij volledig beeld van waar een leerling staat ontstaat.

De toetsing is verwerkt in een toetsplan, zodat er een logische opbouw in de toetsen plaatsvindt, qua complexiteit en qua inhoud, zodat de ontwikkeling van de referentieniveaus en de taalontwikkeling gemonitord kan worden en kan worden bekeken of een leerling op de goede weg is richting een eindexamen. We gebruiken toetsmatrijzen om onze toetsen valide en betrouwbaar te maken en hanteren een vierogenprincipe, waarin we toetsen altijd door verschillende collega's laten bekijken, zodat onze toetsen zo min mogelijk fouten bevatten. In principe werken we met verantwoordelijken voor verschillende jaarlagen, dus dezelfde collega's maken altijd voor hetzelfde leerjaar de toetsen. Toetsen baseren we onder andere op (digitaal) lesmateriaal en op verschillende methodes, om ervoor te zorgen dat de toetsen kloppend zijn met het te toetsen referentieniveau.

In 4 havo/vwo wordt sinds het schooljaar 23/24 ook een spellingstoets afgenomen. De leerling heeft meerdere kansen in een schooljaar om deze succesvol af te ronden, maar deze dient wel aan het einde van het schooljaar met een voldoende te zijn afgerond. Als ze het referentieniveau nog niet gehaald hebben, is er een bijspijkerprogramma. Dat bijspijkerprogramma bestaat uit het volgen van minimaal twee bijlesmomenten van één uur, onder begeleiding van een expert Nederlands, met behulp van een reader die ook nog extra oefenwerk bevat. Ook wordt de leerlingen geadviseerd om de helpdesk te bezoeken om extra instructie te vragen en / of extra te oefenen. Op deze manier zorgen we ervoor dat we zoveel mogelijk leerlingen aan het einde van leerjaar 4 op 3F-niveau zitten wat betreft de basisspelling. Door het invoeren van deze spellingstoets wordt het belang van een goede basisspelling benadrukt. In de afgelopen schooljaren werd opgemerkt dat er minder goed geoefend en geleerd werd voor spellingsonderdelen: leerlingen zagen het nut niet in van het oefenen van de basisspelling, omdat ze er simpelweg nooit of nauwelijks op afgerekend werden.

Leesvaardigheid wordt bij de start van 4havo/vwo en in 5 vwo getoetst door middel van een zelfontwerpen toetsen op basis van oude eindexamens en Diaplus-teksten die op 3F(/4F)-niveau zijn. Aan het einde van 4 havo/vwo en in 5 vwo worden er voor de laatste keer via een Jij!-Toets toetsen afgenomen. Daarmee wordt bepaald of het streefniveau (3F / >3F) op dat moment behaald is door leerlingen. Omdat het eindexamen in het examenjaar wederom leesvaardigheid toetst, wordt in deze jaren geen nieuwe Jij!-toets afgenomen.

Resultaten

Jij-toetsen

Met behulp van de Jij-toetsen in leerjaar 4 h/v krijgt het leergebied inzicht in de beheersing van de verschillende taalniveaus op het gebied van leesvaardigheid van onze leerlingen. De afname van de JIJ-toets vindt aan het einde van het schooljaar plaats.

Resultaten 2023

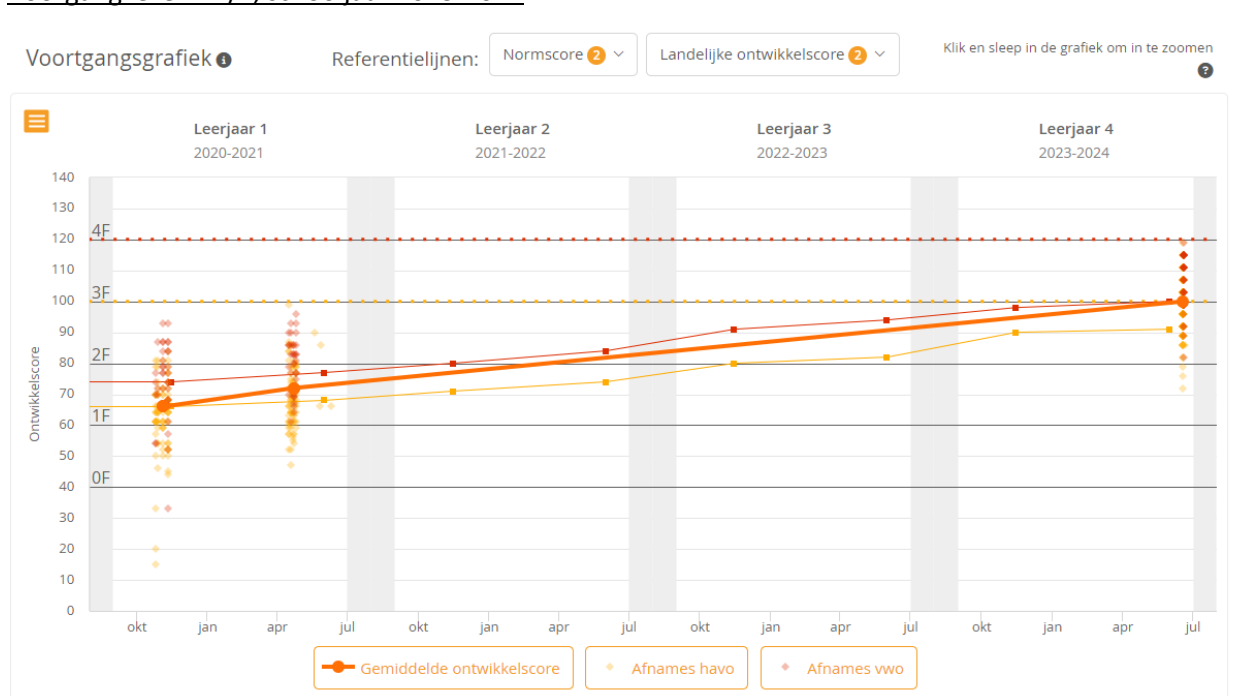
Totaal aantal IIn	<1F	1F	>2F	2F	>3F	3F	>4F	4F
-------------------------	-----	----	-----	----	-----	----	-----	----

Resultaten April 2023	Leerjaar 4 H/V	Lezen	126	-	-	-	6	59	61	-	-
------------------------------	----------------	-------	-----	---	---	---	---	----	----	---	---

Resultaten 2024

			Totaal aantal lln	<1F	1F	>2F	2F	>3F	3F	>4F	4F
Resultaten April 2024	Leerjaar 4 H/V	Lezen	155	-	-	2	3	86	63	-	-
	Leerjaar 5V	Lezen	51	-	-	-	-	14	36	-	1

Voorgang lezen 4h/v, schooljaar 2023-2024

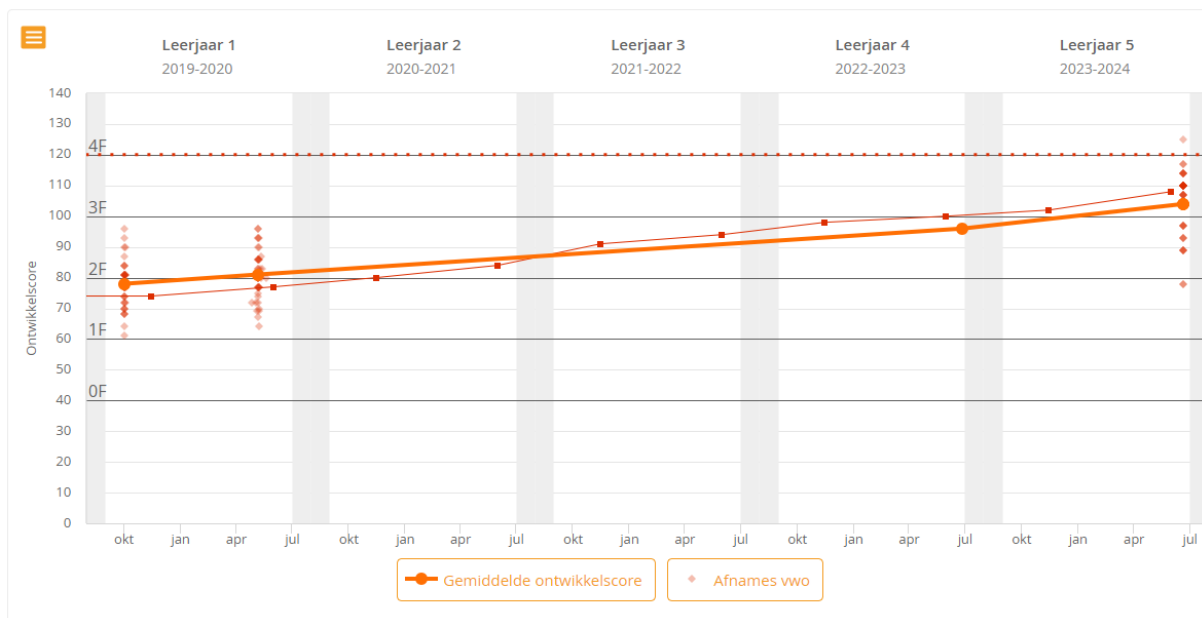

Voorgang lezen 5v, schooljaar 2023-2024

Voortgangsgrafiek

Referentielijnen: Normscore 1 Landelijke ontwikkelscore 1

Klik en sleep in de grafiek om in te zoomen

Overige toetsen (PT en PTA)

Met behulp van overige toetsen binnen het programma voor toetsing en overgang en binnen het programma van toetsing en afronding, houden we bij of leerlingen op niveau scores. Uiteindelijk toetst het examen (centraal én eindexamen) natuurlijk of leerlingen op de juiste referentieniveaus zitten.

In leerjaar 4 h/v nemen we de spellingstoets af, die leerlingen op 3F-niveau moeten afronden. Ze hebben drie kansen voor deze spellingstoets, als ze het referentieniveau nog niet gehaald hebben, is er een bijspijkerprogramma. Op deze manier zorgen we ervoor dat we zoveel mogelijk leerlingen aan het einde van leerjaar 4 op 3F-niveau zitten wat betreft de basisspelling.

Resultaten spellingstoets 2023-2024

Moment	Leerjaar	<3F	3F	interventie
Periode 1 2023-2024	4H	51	6	Bijspijkerprogramma zie boven
	4V	20	18	Bijspijkerprogramma zie boven
Periode 2 2023-2024	4H	35	11	Bijspijkerprogramma zie boven
	4V	8	30	Bijspijkerprogramma zie boven
Periode 3 2023-2024	4H	32	14	Advies om helpdesk te (blijven) bezoeken, volgende check in H5
	4V	5	33	Advies om helpdesk te (blijven) bezoeken, volgende check in V5

Maatwerk en (extra) ondersteuning

Maatwerk in het examenprofiel gebeurt door middel van differentiatie tijdens de lessen, keuzeopdrachten op verschillende niveaus, verschillende opdrachten, teksten e.d. van een ander abstractieniveau, verschillende eisen aan onder andere de leeslijst, verschillende eisen aan opdrachten, andere werkvormen, verschillende examenbundels, nuanceverschillen in de leerlijnen (o.a. literatuurgeschiedenis). Naast de verlengde instructie tijdens de lessen bieden we door middel van de helpdesk geletterdheid nog maatwerk en extra ondersteuning. Leerlingen met dyslexie, die een zeer specifieke ondersteuningsbehoefte hebben, mogen gebruikmaken van verschillende faciliteiten, die zijn vastgelegd in het dyslexieprotocol. In dit protocol zijn zaken als extra tijd, gebruik van de laptop, maar ook bijvoorbeeld de normering van spelling in vakspecifieke toetsen en/of juist bredere opdrachten, beschreven.

6. CONCLUSIE TAALONDERWIJS EN LEERLINGVOLGSYSTEEM

We kunnen uit bovenstaande analyse opmaken dat we de ontwikkeling van leerlingen in beeld hebben. We zijn op weg zijn om de referentieniveaus bepaald vanuit de overheid, voor het grootste deel te behalen. De volgende bevindingen zijn hierbij van belang:

- In leerjaar 1 merken we dat helaas een zeer groot deel onder 1F-niveau binnenkomt (55 leerlingen voor lezen en 24 leerlingen voor taalverzorging), wat wel het streefniveau eind groep 8 is. Dat is een gegeven waar we helaas niets aan kunnen doen. Gelukkig is meer dan de helft van de leerlingen op 1F-niveau, voor zowel lezen (81 leerlingen) als taalverzorging (65 leerlingen).
- Bij de tweede meting in leerjaar 1 in april, is er een groei te zien, op beide onderdelen. 30 leerlingen scoren onder niveau voor lezen en 22 leerlingen voor taalverzorging. Op lezen is dus de grootste winst behaald.
- In leerjaar 2 behaalt het gros uiteindelijk 1F-niveau, of is op weg naar 2F-niveau. 81 leerlingen zitten voor lezen op 1F / op weg naar 2F-niveau en op leerlingen scoren op dit niveau voor taalverzorging.
- In leerjaar 2 is te zien dat de leeropbrengst voor taalverzorging heel minimaal is. Leerlingen blijven bij meting 2 ongeveer op hetzelfde referentieniveau zitten als bij meting 1. Daar moeten we meer op inzetten.
- In leerjaar 3h/v zou iedereen op 2F-niveau moeten zitten. Dat is gelukkig het geval. We zien ook een lichte stijging van het leesniveau bij meting 2 (94 leerlingen zitten op >2F-niveau) ten opzichte van meting 1 (72 leerlingen zitten op >2F-niveau).
- Taalverzorging is ook hierbij het ondergeschoven kindje: uit meting 2 (enige meting) blijkt dat iets meer dan 50% op 2F-niveau zit (68 van de 114 leerlingen). Dit is een vrij lage score, ook hieruit blijkt dat er meer aandacht uit zou mogen gaan naar taalverzorging in de onderbouw.
- In leerjaar 4h/v hebben we de leesvaardigheid van leerlingen goed in beeld. Ongeveer de helft van de groepen zit op 3F-niveau en het grootste gedeelte van de groep zit mooi op streefniveau: op weg naar 3F. Slechts een enkeling scoort 2F-niveau: 6 leerlingen in 2022-2023, 2 leerlingen in 2023-2024. Er vallen dus minder leerlingen echt uit.

Aan het einde van dat leerjaar is dus bijna iedereen op weg naar 3F en beheerst meer dan de helft van de groep 3F-niveau. Dit is waar leerlingen van havo pas eind havo 5 aan moeten voldoen. Het is mooi om te zien dat dit aan het einde van havo 4 al het geval is. Ook de

leerlingen van v4, die nog twee jaar hebben na deze toets om op 4F-niveau te komen, zijn goed op weg.

7. REFLECTIE OP OPBRENGSTEN

Allereerst zijn we trots op de visie die wij voeren en uitdragen met betrekking tot taalbeleid, leesvaardigheid in het algemeen en leesbevordering in het bijzonder.

Daarnaast zijn we ervan overtuigd dat we de ontwikkeling van de leerling op het gebied van taalverzorging en lezen structureel kunnen monitoren, wat heel belangrijk is. Zeker in de onderbouw hebben we in beeld hoe een leerling scoort, wat de voortgang is, op welk referentieniveau leerlingen zitten en welke interventies wenselijk zijn.

De vervolgstap is dit net zo structureel neerzetten in de midden- en bovenbouw, zodat leerlingen vanaf het begin tot het einde van hun schoolcarrière gemonitord worden en interventies mogelijk worden gemaakt.

We willen de komende jaren vooral verbeteren op het structureel inzetten van verbeteracties op lage scores, tegenvallende resultaten van leerlingen, groepen en leerjaren of op specifieke onderdelen. We hebben de leerlingen behoorlijk goed in beeld, maar kunnen dit nog niet altijd even efficiënt vertalen naar een plan van aanpak, een gerichte interventie. We bieden de helpdesk, bijles taal en bijspijkermomenten aan, maar dat is te veel incidenteel en wordt te weinig door iemand gedragen. Idealiter zouden we zien dat dit door een taalcoördinator of taalinstructeur wordt opgepakt, zodat er ook een eenduidige, structurele aanpak komt. Vanaf 2024-2025 gaat onze focus hier dus vooral naar uit.

8. DOELSTELLINGEN VOOR DE KOMENDE SCHOOLJAREN

Zoals eerder vermeld werkt de school vanuit de drie pijlers aan het taalbeleid:

1. We verzorgen goed taalonderwijs en volgen leerlingen systematisch;
2. We zien iedere docent als taaldocent;
3. We benadrukken het belang van (bevorderen van) leesplezier.

Deze pijlers houden we in de gaten, gaan we versterken en daar waar mogelijk verbeteren. Dit levert onder andere de volgende doelstellingen op, ondergebracht per pijler.

1. Goed taalonderwijs verzorgen en leerlingen systematisch volgen:
 - 1.1. Toevoegen JIJ-toetsen M3, 4H 'Leesvaardigheid' en 'Taalverzorging'
 - 1.2. Idem voor 'Taalverzorging' voor 3h/v.
 - 1.3. Leerdoelendocument aanpassen aan de hand van vernieuwde kerndoelen
 - 1.4. Leerlijn zoveel mogelijk uitwerken vanuit leerdoelen, zowel in AP (met FeedbackFolio) als in de EP.
 - 1.5. Monitoring ontwikkeling leerlingen gekoppeld aan referentieniveaus in het EP (kortom: jij-toetsen meenemen in PT).
 - 1.6. Referentieniveaus expliciet terug laten komen in leerlingvolgsysteem (Magister / FeedbackFolio).
 - 1.7. Referentieniveaus opnemen in de opdrachten in het FeedbackFolio.
2. Elke docent is een taaldocent (integratie taal bij andere vakken):
 - 2.1. Taaltoets voor mentoren/experts.

- 2.2. Tips voor beoordelen en behandelen 'taal' in de lessen en opdrachten.
3. Leesbevordering (uit aanvraag LEA [subsidie 2024](#)):
- 3.1. Zichtbaarheid van boeken in de school en in de teams.
 - 3.2. Projecten t.b.v. leesbevordering.
 - 3.3. Beleidsplan: iedereen een [leesbevorderaar](#).
 - 3.4. Studiedag en pitch leesbevordering.
 - 3.5. Samenwerking met de bibliotheek versterken.
 - 3.6. Onderzoek naar verbeteren leesbevordering, i.s.m. opleiding pedagogiek.
 - 3.7. Periodieke verantwoording aan schoolleiding

Dit vertalen we naar een plan van aanpak voor het komende schooljaar.

Plan van aanpak 2024-2025-2026

	Doel	Succescriteria	Hoe?
Toetsplan JIJ-toets	<p>Toevoegen JIJ-toetsen M3 en 4H 'Leesvaardigheid' en 'Taalverzorging'</p> <p>Idem voor 'Taalverzorging' voor 3h/v</p> <p>Monitoring ontwikkeling leerlingen gekoppeld aan referentieniveaus in het EP (kortom: jij-toetsen meenemen in PT).</p>	<p>Is ingevoerd.</p> <p>JIJ-toetsen zijn opgenomen in de toetsprogramma's voor alle leerjaren</p>	<p>Inplannen komend schooljaar</p> <p>Monitoren eind schooljaar</p>
Elke docent is een taaldocent	<p>Inzet op de ontwikkeling van goede taalvaardigheden die vakoverstijgend en continue aangeboden wordt.</p> <p>Taaltoets voor mentoren/experts.</p> <p>Tips voor beoordelen en behandelen 'taal' in de lessen en opdrachten.</p>	<p>Alle onderbouwdocenten die hebben deelgenomen aan het traject weten hoe zij in hun lessen taalproblemen kunnen aanpakken en de taalontwikkeling van leerlingen kunnen stimuleren. Zij zitten minimaal op 3F-niveau. Vakdocenten hebben de relatie tussen taal en hun vak geformuleerd. Zij hebben ervaring</p>	<p>Check op referentieniveau 3F. Bijspijkerprogramma aanbieden. Plan van taalexperts. Lesobservaties door de taalexperts. Taalcoachbijeenkomsten. Sectiebijeenkomsten. Intervisie en het delen van ervaringen. Schoolbrede presentatie / studiedag.</p>

		<p>opgedaan met het inzetten van taal binnen hun vak (minimaal op één taaldomein) en afspraken gemaakt over de wijze waarop zij aan taal werken. De taalexperts beschikken over de competenties om inhoudelijke kennis en vaardigheden over te brengen aan collega's en om deze collega's te coachen bij het versterken van het gebruik van taal bij hun onderwijspraktijk.</p>	
<p>Goed taalonderwijs verzorgen</p>	<p>Leerdoelendocument aanpassen aan de hand van vernieuwde kerndoelen</p> <p>Leerlijn zoveel mogelijk uitwerken vanuit leerdoelen, zowel in AP (met FeedbackFolio) als in de EP.</p> <p>Referentieniveaus expliciet terug laten komen in leerlingvolgsysteem (Magister / Feedbackfolio).</p> <p>Referentieniveaus opnemen in de opdrachten in het FeedbackFolio.</p>	<p>Vernieuwde kerndoelen zijn in de doorlopende leerlijn met leerdoelen verwerkt, zowel in de OB als in de BB.</p> <p>Referentieniveaus zijn verwerkt in feedback in FeedbackFolio. Referentieniveaus zijn verwerkt in de opdrachten, zowel voor de OB als voor de BB.</p>	<p>Realiseren schooljaar 2024-2025 en checken eind schooljaar, o.a. in kwaliteitsgesprek met het leergebied.</p>
<p>Leesbevordering</p>	<p>Zichtbaarheid van boeken in de school en in de teams.</p> <p>Projecten t.b.v. leesbevordering.</p>	<p>Er heerst een cultuur binnen de school waarin lezen een centrale positie inneemt, leerlingen elkaar motiveren om</p>	<p>Vanuit LEA-subsidies wordt de projectgroep 'leesbevordering' opgezet. Beleid 2024 af, eind 2025 wordt een reflectie op de opbrengsten gedaan. Er wordt een</p>

	<p>Beleidsplan: iedereen een leesbevorderaar.</p> <p>Studiedag en pitch leesbevordering.</p> <p>Samenwerking met de bibliotheek versterken.</p> <p>Onderzoek naar verbeteren leesbevordering, i.s.m. opleiding pedagogiek.</p> <p>Periodieke verantwoording aan schoolleiding</p>	<p>boeken te lezen, alle docenten leesbevorderaar zijn, er gesproken wordt over lezen en in buiten de lessen en waarin de buitenwereld (schrijvers, bibliotheek e.d.) wordt betrokken.</p>	<p>vragenlijst uitgezet voor collega's en leerlingen.</p>
--	---	--	---

9. MONITORING EN EVALUATIE

Het volgende tijdspad is passend bij het opgestelde plan van aanpak.

	Eigenaar	Tijdspad	Evaluatie	
			Wanneer?	Hoe?
Toetsplan JIJ-toets	Leergebied	24/25	Begin schooljaar	Toevoegen toetsen in toetsplan JIJ!-toetsen in toetsplannen OB
	Leergebied	25/26	Begin schooljaar	Check toetsplan, eventueel aanpassen
Elke docent is een taaldocent	Schoolleiding	24/25	Begin en einde schooljaar	Traject vormgeven, beleid bepalen, aansturen en monitoren LG
		25/26	Begin schooljaar	Beleid aanpassen, aansturen
	Leergebied	24/25	Gehele schooljaar	Adviseren Bijspijkerprogramma docenten niet op 3F Lesobservaties, sectiebijeenkomsten Intervisie, studiedag
		25/26	Begin schooljaar	Advies en programma aanpassen n.a.v. evaluatie
	Mentoren en vakdocenten	24/25	Gehele schooljaar	Toets 3F Bijspijkerprogramma Studiedag Intervisie en delen ervaringen
		25/26	Begin schooljaar	Opnieuw check op 3F en nieuw bijspijkerprogramma

				Behoeftte aan studiedag, intervisie en delen ervaringen?
Goed taalonderwijs verzorgen	Leergebied	24/25	Voor begin schooljaar	Leerlijn vanuit leerdoelen AP en EP
		24/25	Rest schooljaar – check einde schooljaar	Leerdoelendocument vanuit nieuwe kerndoelen Ref.niveaus in opdrachten en feedbackfolio (beoordeling)
		25/26	Begin schooljaar	Check leerdoelendocument en referentieniveaus
Leesbevordering	Coördinatoren leesplezier	24/25	Begin schooljaar	Beleidsplan
		24/25	Rest schooljaar – check einde schooljaar	Projecten, zichtbaarheid, studiedag, samenwerking bibliotheek, onderzoek
		25/26	Begin schooljaar	Beleid bijstellen, nieuwe plannen inzetten

